Gemeente Groningen

Onderwerp Septembercirculaire gemeentefonds 2014

Steller F.P. Hiemstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 98 Bijlage(n) - Ons kenmerk 4694845

Datum 05-11-2014 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 16 september is de septembercirculaire 2014 over het gemeentefonds verschenen. In deze circulaire staat informatie gegeven over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2013 tot en met 2019. In voorliggende brief informeren wij u over de (financiële) effecten vanuit de septembercirculaire 2014 voor de gemeente Groningen.

De mutaties gemeld in de circulaire leiden in 2014 tot een voordeel voor de gemeente van 0,5 miljoen euro, in 2015 tot een nadeel van 1,0 miljoen euro, in 2016 tot een voordeel van 0,8 miljoen euro, in 2017 tot een voordeel van 1,5 miljoen euro en in 2018 tot een voordeel van 2,5 miljoen euro. Deze effecten zitten verwerkt in de ontwerp gemeentebegroting 2015.

Inleiding
De septembercirculaire 2014 is gebaseerd op de Miljoenennota 2015 van het Rijk. De accresraming in de Miljoenennota resulteert eerst in een lagere, en in latere jaren in een hogere algemene uitkering in vergelijking met de meicirculaire 2014. Een andere belangrijke (financiële) ontwikkeling die verwerkt zit in de septembercirculaire betreft de neerwaartse bijstelling van het verwachte aantal bijstandsontvangers. Door lagere ramingen van het aantal bijstandsontvangers wordt een kleiner bedrag via de desbetreffende maatstaf verrekend. Dit heeft een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Per saldo valt dit voor Groningen positief uit.

Algemene ontwikkelingen
De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds en het bijbehorende plafond leiden met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering.

De ruimte onder het plafond is afgenomen, met als gevolg een kleinere toevoeging aan de algemene uitkering dan eerder verwacht.

De overgang van de decentralisatie-uitkering Beeldende kunst en vormgeving in de algemene uitkering wordt twee jaar uitgesteld en vindt nu plaats in 2017.

Aan de eerste fase van het groot onderhoud van het gemeentefonds zijn enkele kleine wijzigingen doorgevoerd. Voor Groningen pakken deze wijzigingen positief uit. Het tot nu toe verwachte nadeel daalt van structureel 2,8 miljoen euro naar structureel 2,5 miljoen euro vanaf 2015. In 2015 wordt het nadeel incidenteel voor 50% gecompenseerd. Door de doorgevoerde aanpassingen daalt deze compensatie evenredig in 2015. Voor Groningen levert dit een incidenteel nadeel op van 150 duizend euro in 2015.
De tweede (en laatste) fase van het groot onderhoud van het gemeentefonds wordt momenteel uitgevoerd en ligt op schema. De gevolgen hiervan voor 2016 en later worden naar verwachting in de meicirculaire 2015 bekend gemaakt.

In de circulaire is informatie opgenomen over de macronorm OZB (het percentage waarmee de OZB opbrengst landelijk maximaal mag stijgen). Momenteel wordt onderzocht of het mogelijk is deze norm af te schaffen. Het kabinet vindt de alternatieven op dit moment nog onvoldoende uitgewerkt, vandaar dat de norm voor 2015 blijft bestaan. De norm is voor 2015 vastgesteld op 3,0%.

In het Regeerakkoord is afgesproken dat het budget voor huishoudelijke hulp vanaf 2016 met 610 miljoen euro wordt verlaagd. In 2015 bedraagt de besparing 465 miljoen euro. In de septembercirculaire 2014 is de extra verlaging van 145 miljoen euro vanaf 2016 verwerkt. Voor Groningen betekent dit een structureel lagere uitkering van circa 1,75 miljoen euro vanaf 2016.

Decentralisaties sociaal domein
Het kabinet heeft besloten de tijdelijke bestedingsvoorwaarde voor de decentralisaties te laten vervallen. Het laten vervallen van de bestedingsvoorwaarde heeft consequenties voor de uitkeringsvorm waarmee de nieuwe middelen worden verstrekt. De middelen zullen vanaf 2015 voor drie jaar worden verstrekt via één integratie-uitkering. Er zal daarmee niet langer sprake zijn van het deelfonds sociaal domein, maar van de integratie-uitkering Sociaal domein. In de septembercirculaire zijn de bedragen voor de integratie-uitkering geactualiseerd. Voor Groningen levert dit een nadeel op van 280 duizend euro in 2015.

Gemeente Groningen

Het onderzoek naar het objectief verdeelmodel Wmo 2015 is afgerond. De uitkomsten per gemeente zijn in de circulaire opgenomen. In 2015 worden de middelen historisch verdeeld, dat wil zeggen op basis van het zorggebruik binnen de gemeentegrenzen in 2013. Met ingang van 2016 vindt verdeling plaats op objectieve basis. Het totaal beschikbare budget bedraagt met ingang van 2015 3,6 miljard euro. Voor de verdeling vanaf 2016 zijn twee verdeelmodellen ontwikkelt; één voor de verdeling van een deel van het budget (ruwweg 2/3e deel) over alle gemeenten en één voor de verdeling van het overige deel van het budget over de centrumgemeenten (specifiek voor de functie beschermd wonen).
Beide verdeelmodellen brengen herverdeeleffecten met zich mee. Ten aanzien van het verdeelmodel voor alle gemeenten is de VNG van mening dat de herverdeeleffecten acceptabel zijn en dat het model correct werkt. Ten aanzien van het verdeelmodel voor de centrumgemeenten is de VNG van mening dat de herverdeeleffecten te groot zijn en dat dit model in de praktijk niet kan werken. De insteek van de VNG op dit onderdeel is om de komende drie jaar de middelen ook te verdelen op historische basis. Hierover vindt momenteel overleg plaats tussen de VNG en o.a. het Rijk. Het is hiermee onzeker of de genoemde bedragen in de septembercirculaire op dit onderdeel correct zijn.

De afronding van het objectieve verdeelmodel voor jeugd is voor dit najaar voorzien. De invoering van de objectieve verdeelmodellen in 2016 gaat vergezeld van een ingroeipad. Gemeenten krijgen dus vanaf 2016 geleidelijk te maken met de nieuwe verdeling. Het ingroeipad is onderdeel van een bestuurlijk traject dat nog zal plaatsvinden.

Specifieke mutaties
In de circulaire worden specifieke taakmutaties gegeven en mutaties in decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Hieronder volgt een toelichting op de voor Groningen relevante mutaties. In principe worden de mutaties verrekend met de betreffende sectoren. Afwijkingen hierop worden toegelicht. De verwerking hiervan vindt plaats bij de begrotingswijzigingen van het 3^{e} kwartaal 2014 en bij de begrotingswijzigingen van het 1^{e} kwartaal 2015.

Implementatieondersteuning mGBA
De modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (mGBA) heeft landelijk vertraging en overschrijding van het budget opgelopen als gevolg van problemen bij de bouw van de Basisregistratie Personen (BRP). De aanvullende kosten voor de implementatieondersteuning aan gemeenten zijn als gevolg hiervan 3 miljoen euro. De VNG ontvangt in verband hiermee in de periode 2015-2017 1 miljoen euro per jaar ten laste van de algemene uitkering.

Voor Groningen leidt dit in de periode 2015-2017 tot een jaarlijks nadeel van 11 duizend euro dat ten laste van de algemene middelen wordt genomen.

Wmo
Ten opzichte van de meicirculaire 2014 zijn de maatstaven van het verdeelmodel Wmo geactualiseerd. Voor 2013 leidt dit tot een lagere uitkering van 13 duizend euro, voor 2014 leidt dit tot een lagere uitkering van 306 duizend euro en voor 2015 leidt dit tot een lagere uitkering van 104 duizend euro.

In het Regeerakkoord is afgesproken dat het budget voor huishoudelijke hulp vanaf 2016 landelijk met 610 miljoen euro wordt verlaagd. In 2015 bedraagt de besparing 465 miljoen euro. In de septembercirculaire 2014 is de extra verlaging van 145 miljoen euro vanaf 2016 verwerkt. Voor Groningen betekent dit een structureel lagere uitkering van circa 1,75 miljoen euro vanaf 2016.

Maatschappelijke opvang
Ten opzichte van de meicirculaire 2014 zijn de maatstaven van het verdeelmodel voor de decentralisatie uitkering voor Maatschappelijke opvang geactualiseerd. Voor Groningen betekent dit een nadeel van 24 duizend euro in 2013, een nadeel van 15 duizend euro in 2014 en een structureel nadeel van 16 duizend euro vanaf 2015.

Vrouwenopvang
Ten opzichte van de meicirculaire 2014 zijn de maatstaven van het verdeelmodel voor de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang geactualiseerd. Met ingang van 2016 worden de middelen volgens het objectieve verdeelmodel verdeeld. De actualisatie en de verdeling via het objectieve verdeelmodel vallen voor Groningen negatief uit. In 2015 bedraagt het nadeel 35 duizend euro, in 2016 448 duizend euro, in 2017 442 duizend euro en in 2018 435 duizend euro.

Beeldende kunst en vormgeving
De overheveling van middelen vanuit de decentralisatie uitkering Beeldende kunst en vormgeving naar de algemene uitkering wordt met twee jaar vertraging doorgevoerd. Voor Groningen betekent dit dat de decentralisatie uitkering van 474 duizend euro in 2015 en 2016 blijft bestaan. De toevoeging van de middelen aan de algemene uitkering (bij benadering 400 duizend euro) is in 2015 en 2016 teruggedraaid.
In de ontwerp begroting 2015 is structureel 400 duizend euro vanaf 2015 beschikbaar gesteld voor dit onderwerp. In 2015 en 2016 voegen we hier 74 duizend euro aan toe, waarmee de volledige decentralisatie uitkering beschikbaar wordt gesteld aan de sector.

Gezond in de stad
Met ingang van 2015 worden de middelen voor de Zichtbare Schakel toegevoegd aan de decentralisatie uitkering Gezond in de Stad. Daarmee komt het totaal van deze uitkering op landelijk 20 miljoen euro per jaar. Vanaf 1 januari 2015 is de inzet van wijkverpleging (zowel de zorgtaken als de coördinerende en regisserende taken) opgenomen in de Zorgverzekeringswet. Gemeenten met kwetsbare wijken krijgen zo extra ruimte om de gezondheid te verbeteren van mensen in een lage sociaal-economische positie. Daarbij kunnen wijkverpleegkundigen en sociale wijkteams een belangrijke rol spelen door op basis van de gezondheidsproblematiek in de wijk meer in te zetten op preventie, vroegsignalering van gezondheidsproblemen en het leggen van verbindingen tussen gemeentelijke voorzieningen en de eerstelijnszorg. Gemeenten ontvangen de middelen uit de decentralisatie uitkering Gezond in de Stad onder de voorwaarde dat zij meedoen aan het stimuleringsprogramma "Gezond in..." en de middelen inzetten voor hun lokale aanpak van gezondheidsachterstanden.

In de septembercirculaire 2014 worden de extra middelen alleen in de jaarschijf 2015 ingeboekt. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 95 duizend euro in 2015.

Eenmalige koopkrachttegemoetkoming
Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkracht-tegemoetkoming. De uitvoering van deze maatregel wordt belegd bij de gemeenten en voor een beperkte doelgroep bij de Sociale Verzekeringsbank.

De middelen voor de uitkeringslasten en uitvoeringskosten van deze eenmalige koopkracht-tegemoetkoming 2014 bedragen landelijk 66 miljoen euro en worden via een decentralisatie uitkering verstrekt. De verdeling over de gemeenten geschiedt naar rato van het aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Groningen ontvangt in dit kader 1,186 miljoen euro in 2014.

Centra voor Jeugd en Gezin
Ten opzichte van de meicirculaire 2013 zijn de maatstaven van het verdeelmodel geactualiseerd. Voor Groningen betekent dit een nadeel van 15 duizend euro in 2013 en een structureel nadeel van 18 duizend euro vanaf 2014.

Gemeente Groningen

Integratie-uitkering middelen decentralisaties in het sociaal domein
Met ingang van 2015 worden gemeenten op grond van de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet integraal verantwoordelijk voor het sociaal domein. De decentralisaties gaan in 2015 gepaard met een toevoeging aan het gemeentefonds van 10,3 miljard euro (was bij de meicirculaire 2014 10,4 miljard euro). De middelen worden in de periode 2015-2017 beschikbaar gesteld via een integratie-uitkering binnen het gemeentefonds. Vanaf 2018 gaan de middelen over naar de algemene uitkering.

Ten opzichte van de meicirculaire 2014 zijn enkele kleine wijzigingen doorgevoerd. Het landelijk budget daalt hierdoor met 77 miljoen euro. De consequenties hiervan voor Groningen op de verschillende onderdelen van de integratie-uitkering is als volgt:

Mutatie integratie-uitkering Sociaal domein (x € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Decentralisatie AWBZ naar Wmo	-175	175	170	170
Decentralisatie Jeugdzorg	0	-262	-52	-341
Decentralisatie Participatiewet	-105	-92	-20	-1
Totaal	**-280**	**-179**	**98**	**-172**

Bovenstaande (financiële) effecten worden verwerkt in de begrotingswijzigingen van het derde kwartaal 2014, de jaarrekening 2014 en bij de begrotingswijzigingen van het 1e kwartaal 2015.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink